

Дзвоник

№ 137

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 11 рік видання, вересень, 2018 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 137, 2018 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Людмила Дорош

Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк,
Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redakției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

Дзвоник завжди радо прислухається
до ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Павло ТИЧИНА

Як упав же він з коня...

Як упав же він з коня
та й на білий сніг.
– Слава! Слава! – докотилось
і лягло до ніг.

Ще як руку притулив
к серцю ік свому.
Рад би ще він раз побачить
отаку зиму.

Гей, рубали ворогів
та по всіх фронтах!
З криком сів на груди ворон,
чорний ворон-птах.

Вдарив революціонер –
захитався світ!
Як вмирав у чистім полі –
слав усім привіт.

Пам'яті тридцяти

На Аскольдовій могилі
Поховали їх –
Тридцять мучнів українців,
Славних, молодих...
На Аскольдовій могилі
Український цвіт! –
По кривавій по дорозі
Нам іти у світ.
На кого посміла знятись
Зрадника рука? –
Квітне сонце, грає вітер
І Дніпро-ріка...
На кого завзявся Каїн?
Боже, покарай! –
Понад все вони любили
Свій коханий край.
Вмерли в Новім Заповіті
З славою святих. –
На Аскольдовій могилі
Поховали їх.

Микола ВЕРЕЩАКА

Моя Україна

На світі багато чудових країн,
Мені наймиліша, найкраща країна,
Яка піднялася, мов Фенікс, з руїн,
Безсмертна моя Україна.
Ти з давніх віків непокірна була
І волю свою боронила невпинно.
Нарешті збулося – її здобула
Звитяжна моя Україна.
На землях твоїх неозорих степів
Живе працююча і чесна родина,
Хвилюється колосом стиглих хлібів
Моя золота Україна.
В садах і дібровах в вечірні часи
Чарує нас пісня дзвінка солов'їна
І чути співочі дівчат голоси, –
Пісенна моя Україна.
Тепер ще не легко живеться тобі,
Є в тому, мабуть, особлива причина.
Та все подолає в тяжкій боротьбі
Незламна моя Україна.
Квітуй, мов калина, на плесах вод,
Будь в дружбі і праці міцна та єдина.
Хай буде щасливим твій вільний народ,
Прекрасна моя Україно!

Олександр ПАРХОМЕНКО

Найперша книжка

Як краплин у Дніпрі,
Як зірок угорі,
Як листви на гіллі, –
Стільки книг на землі!
Є великі й малі,
Є легкі і важкі.

На полицях, в столі –
Наші друзі книжки.
Та одна серед них –
Перша книга із книг:
Ту, що звем «Букварем»,
Ми найперше берем.
Наче ключ срібляний
Дав мудрець нам у дар:
Дивосвіт чарівний
Одімкне нам «Буквар».
Від найпершого дня
Дуже любий нам він,
Бо веде до знання,
До вабливих таїн.
Йде у школу школяр,
В зорі усміх сія...
Хай живе твій «Буквар» –
Перша книжка твоя!

Євген ПЛУЖНИК

Коли надходить вересень злотавий...

Коли надходить вересень злотавий
Повільною ходою і, йдучи,
Шовкові пестить вруна і отави
І журавлі гуртуються в ключі,
Вночі люблю дивитися, як креслять
Засинений осінній небосхил
Падучі зорі, – наче сіє тесля
Сріблясту тирсу з-під огнистих пил...
Огню такого! Стомлена природа
Опочиває у красі такій,
Що, мабуть, справді вища нагорода
За пристрасть літа – тихий супокій!
Не станеш у житті ніколи.
Тим, ким в дитинстві мрієш бути!

Людмила ДОРОШ

Колючий друг

Кирилко зустрівся з ним уперше в липні. Саме тоді він поїхав до своїх дідуся й бабусі в село. Відпочивши після досить довгої дороги, він майнув у садок поласувати літніми явблуками й абрикосами.

Вже вечоріло, у траві заповзято цвірчали зелені спритні коники-стрибунці, від ставка долинали жаб'яче кумкання.

Кирилко назбирав червоних соковитих яблук, декілька запашних абрикос і всівся під яблуною, щоб поласувати ними, як несподівано почув якесь дивне й тихе чи то посапування, чи то похропування. «Е, здалося», – відмахнувся він, немов від комара, від несподіваного остраху, який прокрався йому в серце.

– Хрум, хрум, – впився він зубами в соковите червоне яблуко, – таке солодке...

– Хрум, хрум, – наче відлуння, почулося йому неподалік.

Хлопча заляк, затаїв подих. Навіть проковтнути забув. Здалося, чи що?

– Хресь-хресь, трісь, – знову долинуло до нього, але вже трішки ближче. А потім знову:

– Хрум, хрум.

Кирилко повільно й тихо рушив у тому напрямку. Біля купки яблук щось вовтузилося. Маленьке, сіре, якесь незрозуміле. Сутінки згущувалися, видно було погано, і Кирилко пригадав, що у нього в кишені є маленький кишеньковий ліхтарик. Він тихесенько вийняв його і направив на ту істоту.

– Ох, та це ти?? – аж розсміявся з полегшенням хлопець, якому в голові вже крутилися історії з якимись нічними монстрами та перевертнями.

Від несподіваного сильного світла нічний гість скрутився клубочком і завмер.

– Кирилко, ти де? – затріпотіло листя і з-за

дерев показався високий темний силует дідуся Назара. – А що це ти тут робиш із ліхтариком?

– Здається, я зловив нічного злодія, дідусю, – розсміявся онук, показуючи на колючий м'ячик.

– Е, та хіба ж це злодій? – ласкаво мовив дідусь. – Скоріше всього, це наш давній гість або один із його родичів. Я б навіть сказав, наш маленький помічник.

– А що ж він може допомогти? – недовірливо засміявся Кирил.

– Ну подумай сам: і падалиці поїсть, і шкідливих личинок та жуків повинищує. А нам хіба ж шкода? Он скільки всього вродило, хто ж все це може з'їсти?

А їжачок немов зрозумів слова дідуся: розпростався, висунув свого малесенького чорного носика і принюхався.

– Що, добрими людьми пахне? – засміявся дідусь Назар. – Їж, їж, хлопче, нічого не бійся. Ну, пішли, Кирилку, а то бабуся вже чекає з вечерею, вареників наварила твоїх улюблених, із вишнею.

Кирилко ще довго сидів зі своїми дідусем і бабусею надворі, біля літньої кухні.

Вони їли вареники, пили м'ятний чай з медом із дідусевої пасіки, багато розмовляли і розповідали один одному різні цікаві речі, які трапилися з ними після їхньої останньої зустрічі.

Засинаючи, Кирилко усміхався. Все довкола було йому таким знайомим і рідним.

Зустрів ранок Кирилко збадьореним та веселим. За дорученням бабусі він побіг у садок за вишнями і вирішив зазирнути до яблуні. Він дуже хотів, але зовсім не сподівався побачити там їжачка. На цей раз малюк вовтузився біля стовбура дерева. Кирилко хотів дізнатися, що

він там робить, але боявся його сполохати. Тож тишенько повернувся до хати, взяв дідусевий бінокль і повернувся в садок. Навівши бінокль на їжачка, він став за ним спостерігати.

«Ти дивись, а правду казав дідусь» – захоплено подумав він, побачивши, як їжачок спритно витягнув товсту білу личинку якогось шкідника і з великим апетитом з'їв її.

– Ласуне, це тобі, попей, після такої трапези тобі точно захочеться води, – лагідно сказав він, ставлячи блюдечко з водою поблизу їжачка.

Той деякий час посидів, згорнувшись, а потім потишеньку випростався і повів носиком у напрямку води. Мабуть, після такого ситного перекусу йому й дійсно захотілося попити, бо він із задоволенням почав пити воду, вже не остерігаючись присутності хлопчика.

Вони з Кирилком зустрічалися щодня. Хлопець почав приносити йому гостинці: моркву, буряк, капусту, а фруктами їжачок пригощався й сам. Через деякий час їжачок і зовсім перестав остерігатися хлопчини. Іноді, коли Кирил не застavaв їжачка під яблунею, він гукав його: «Ласу-у-уне, Ласу-у-уне, до тебе прийшли гості!» і через деякий час їжачок з'являвся.

Навіть дідусь, який багато чого побачив за своє життя, дивувався поведінці їжачка. Під кінець літа маленький їжачок підріс і став товстеньким милим клубком.

– Це він готується до зими, нагулює жир, – пояснив дідусь.

– Як же він буде без мене? – посумнів Кирил?

– Все буде гаразд! – заспокоював його дідусь. – Ти ж будеш до нас і до нього навідуватись, чи не так?

– Не покидай нас, Ласунчику, – прощався Кирил із їжачком, від'їждаючи додому, в місто. – На канікулах я приїду тебе провідати!

Коли хлопчина знову приїхав у село, був уже кінець осені. Листя вже опало, дув холодний вітер, дощило.

– Де ж там мій Ласун, як йому? – зітхнув він.

– Навіть дуже добре! – з усмішкою на вустах відповів йому дідусь. – Спить собі у нірці під нашим сінником. Хіба я забув тобі сказати, що у нас з бабусяю тепер два онуки? – підморгнув він весело Кирилу.

Взимку Кирилу іноді снилося, як він зустрічається в садку зі своїм Ласуном, пригощає його морквою та буряком. А десь далеко-далеко, у теплій нірці під сінником, подібний сон снівся вже дорослому їжачку...

Тетяна ВИННИК

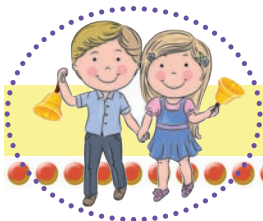
Білки

На осонні грались білки,
Рахували листя з гілки:
Перший лист – кленовий,
другий лист – дубовий,
із берези, із калини,
в'язу, бука і ліщини,
липи, ясена, горіха,
із вербички та із вільхи.
За дуплом – руденький лист,
Схожий він на мамин хвіст!

Тамара КОЛОМІЄЦЬ

ЇЖАКУ

Два веселі їжаки
Накололи на голки
Всі листки
І сказали:
– Ми – куці,
Золоті у нас плащі
На дощі.
Два веселі їжаки
Накололи на голки
Всі грибки
І сказали:
– Ми – пеньки,
Наросли у нас грибки,
Як горбки.
Два веселі їжаки
Позгортались у клубки
Під голки
І сказали:
– Ми – грудки...
Ну, а може, – будяки...
Ну, а може, – їжаки
Все-таки?..

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Неймовірні пригоди Панаса Гусопаса

(Продовження з попереднього числа)

6. Як Панаса Гусопаса на смерть засудили

Панас Гусопас, мабуть, спав був до обіду, аж тут його розбудив звук ударів по барабану: «Тр-р-р-рп... тр-р-р-рп... тр-р-р-рп...» а далі голос барабанщика:

– Сходьтєся, сходьтєся на майдан! Будуть судити Панаса Гусопаса, цигана Радула та мадяра Міклоша!...

Панас схопився на ноги, не розуміючи, що з ним коїтьсє і де він є, але отє: «Тр-р-р-рп... тр-р-р-рп... тр-р-р-рп...» та голос барабанщика «– Сходьтєся, сходьтєся на майдан! Будуть судити Панаса Гусопаса, цигана Радула та мадяра Міклоша!» нагадали йому, що він у панській в'язниці.

– Будете судити дідька лисого, – прошепотів Панас, надіючись на чарівне перо, яке понесе його, куди забажає, ще й товаришів візьме з собою. Але перед тим добре б сьорбнути гаряченького борщику і перехилити чарку-дві, щоб у голові прошумілось. Та коли запхав руку до пазухи, там ні чарівного яйця, ні чарівного пера.

– Де ж я їх подів? – пробур-

мотів Панас.

– Що шукаєш? – запитав його Міклош.

– Та ади, не знаю, де поклав зночі...

– А Раду де? – перервав його Міклош.

– Да, тепер ясно, де зникли мої чарівні речі. Раду наживав п'ятами, а нам доведеться гинути за цапову душу!

Через годину в'язнів вивели на Майдан.

– Раду циган зник, – доклав старшина панові.

– Як то зник? – здивувався Колопан.

– Просто зник, – низив плечима старшина.

– Хто був на варті?! – крикнув пан.

– Я, ваше благородіє! – обізвався вусатий дядько.

– Чому ти спав на варті?!

– Я не спав, ваше благородіє!

– Тоді як втік циган?

– Я не знаю: колодка стоїть на дверях, як стояла, грати стоять на вікнах, як стояли, а цигана нема.

– Де Раду? – запитав пан Міклоша.

– Нем тудом*! – відповів той.

– Що ви зробили з циганом? – звернувся до Панаса.

– Ми його...

– Що?

– З'їли!

– Як це з'їли?

– поблід Колопан.

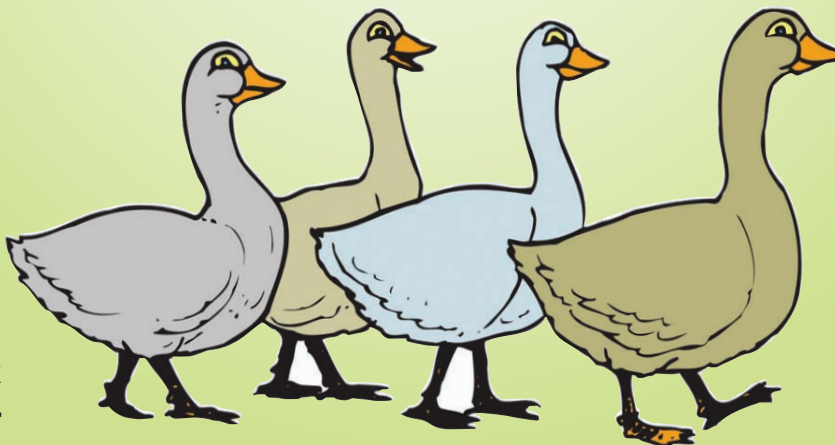
– Живого.

– Я-я-як?.. –

почало трусити паном.

– Ротом,

отак: трусь-

трусь-трусь – хрусь-хрусь-хрусь, і нема Радула.

– А там, насправді, якісь кісточки розкидані по підлозі, – озвався вартовий.

– А ви чим їх годували?

– Кашою, ваше благородіє.

– Значить, з'їли, – перехрестився Колопан.

– Я і ваших гусей...

– Що з гусами? – запитав пан.

– Я з'їв їх.

– Всіх?! – перелякався Колопан. – А пір'я?

– З пір'ям. Я і вас...

– Що?

– З'їм!

– Я-я-як?

– Отак: трусь-трусь-трусь – хрусь-хрусь-хрусь, і нема пана Колопана, – зацокав на нього зубами Панас.

– Ря-ря-ряту-у-уйте! – крикнув пан.

Посіпаки схопили Панаса і повели перед судом.

– Ти Панас Гусопас?

– Ні! Я Панас Гусожрав, – сміливо відповів Панас.

– Тут написали, що ти Гусопас...

– Та вони брешуть, не вірте їм, – махнув рукою Панас.

– Тебе звинувачують, що ти вкрав від пана Івана Колопана зграю гусей, продав їх, а потім вигадав, що на тебе напали опришки.

– Брехня!

– Що брехня!

– Те, що я крав та продавав...

– Тож на тебе напали опришки?

– Та де? Опришки – не гусокради, на таке б не пішли... красти крилатих – то со-

ромне діло.

– Але ж він учора говорив, що опришки... – знизав плечима Колопан.

– Не брешіть, пане! – гримнув на нього Панас.

– Кажеш, що ти не крав панових гусей?

– Бог мені свідок! – перехрестився Панас.

– І не продавав їх?

– Ось мій хрест! – знову перехрестився Панас.

– І опришки тебе не обікрали?

– Та де?

– Тоді де гуси?

– Я з'їв їх.

– А циган де?

– Я і його з'їв.

– Навіщо ти його з'їв?

– Бо я голодний. Я зараз і вас: трусь-трусь-трусь – хрусь-хрусь-хрусь, і нема пана судді, – зацокав на нього зубами Панас.

– В'яжіть його, в'яжіть! Скарайте на смерть! Повісити, стріляйте! Тільки тримайте міцно, бо він нас...

– Трусь-трусь-трусь

– хрусь-хрусь-хрусь, і нема пана Колопана!

– Ря-ря-ряту-у-уйте! – ревів переляканий пан.

– Трусь-трусь-трусь – хрусь-хрусь-хрусь, і нема пана судді! – зацокав на них зубами Панас.

– В'яжіть його, в'яжіть! Скарайте на смерть! – горлав пан суддя.

* Нем тудом – угорською «Не знаю».

(Далі буде)

Трикмети Вересня

У доброго хазяїна восени й соломина не пропаде.

Вересневий час – сім погід у нас.

Багато жолуддя – на холодну зиму і врожайне літо.

Рясно защедрила горобина і завчасно почервоніла – на сувору зиму.

Щедро вродили горіхи на ліщині – зима має бути сувора й сніжна.

Осінь бідна на гриби, то зима буде багата на сніг і морози.

На рослинах багато павутиння – на тривалу теплу погоду.

Лягає горілиць опалий лист – на теплу зиму й добрий урожай наступного року.

Добре вродив щавель – зима буде тепла.

Якщо шишки на ялинах виростили знизу – будуть ранні морози, а згори – пізні.

Чим тепліший і сухіший вересень, тим пізніше прийде зима.

З'явилися опеньки – скінчилося літо.

Бджоли у вуликах щільно затакують вічка – на холодну зиму.

Хмари рухаються проти вітру – погіршиться погода.

Дощ уранці, що бабині танці, дощ в обід – запрягай, додому їдь!

Олег БУЦЕНЬ

У новій школі

Переїхала Нюра на нову квартиру в інший район міста. Шкода їй було розлучатися із старою школою, особливо з подружкою Валею.

У новій школі Нюра нікого не знала. Тому на уроках ні з ким не розмовляла, все придивлялась до учнів, до вчительки, до класу.

Якось на великій перерві підійшла до неї однокласниця Галя і питає:

– Ти ще ні з ким не дружиш?

– Ні, – відповіла Нюра.

– І я ні з ким не дружу, – зітхнула Галя. – Погані у нас в класі дівчачька: Ленка – задавака, Вірка – хитруля, Надька – брехуха, Ірка – задирака...

Майже всіх дівчат класу перебрала Галя – всі погані виявились. Лише про себе нічого не сказала.

– Просто не знаю, з ким ти зможеш у нас подружити.

– Не турбуйся, – відповіла їй Нюра. – З ким я дружитиму, я ще не знаю. Зате знаю, з ким мені не треба дружити.

Ірина СОНЕЧКО

На що схожі букви

Буква **А** у цілм світі
Щонайперша в алфавіті.
Я скажу вам по секрету:
А подібна до ракети!

Буква **Б**, як бегемотик,
Виставляє свій животик.
От би буквочку пузату
Булкою почастувати!

Ворон букву **В** шукає
І на ніс собі вдягає.
– Кар! – кукає він з-під хмари. –
Буква В – мов окуляри!

Буква **Г**, мов кран підйомний,
Носить вантажі невтомно.
Горда буква Г й міцна,
Дім споруджує вона!

Край дороги виріс **Д**ім,
Буква **Д** – хазяйка в нім.
Дім привітний і пригожий –
На хазяйку дуже схожий.

Спиридон ЧЕРКАСЕНКО

МАЛЕНЬКИЙ ТОРБАНЬ

Весело й шумливо на вигоні за шахтарською слобідкою. Ген далі до залізниці зібралась доросла молодь: парубки в червоних, синіх, зелених, жовтих сорочках під пояс, у піджаках і новеньких картузах, в гарних чоботях з блискучими халявами; дівчата в різнобарвних спідницях, у вишиваних сорочках, у намисті й стрічках, у новеньких хусточках – водять короля, співаючи пісень під гармошку, а деякі сидять просто на траві, дивляться на вигадливий танок, балакають, лущать насіння.

Малеча, ближче до хат, захоплена своїм, – дівчатка, окремо, хлопчики окремо. Дівчатка, порозсідавшись невеличкими купками, граються в крем'яхи; хлопці, поділившись на дві лави, змагаються в м'яча. Якого не прийнято, той сидить тут, осторонь, і з цікавістю стежить за грою.

Біганина, галас, регіт...

Халупка, де живе дід Антип з удовою-дочкою й онуком Павликом, стоїть край слобідки, нічим не огорожена, як і всі інші шахтарські хатки. За нею починається вигін, а за вигоном, через великий шлях, зелений тепера, – барвистий панський степ.

Світить сонечко, припікає. Тепло й радісно. Ясний, погожий день викликав з халупки навіть старого колишнього шахтаря, тепера шахтового конюха, діда Антипа.

Покурюючи люлечку, сидить він під вікном на призьбі, а поруч його – Павлик. Обоє захоплені хлопчачою грою в м'яча, обом сяють обличчя од великої втіхи: короткими, уривчастими вигуками й гучним сміхом вони

виявляють своє задоволення, ніби самі беруть участь у грі.

– Ось глянь, дідусю... ось глянь на Проньку!.. тх-х-хи-хи-хи-и! – захлинається од реготу Пав-

лик, нагинаючи голову аж до худих, гострих колін і коливаючи великим горбом.

– Хе!.. Здорово, шибеник!.. А, який, матері його мішок груш!.. Ну й біга... Ага, не влучив!.. Ні, брат, Проньку, не влучиш! Пронька, брат, як тая куля, хе-хе-хе! – хвилюється й собі старий Антип, притупуючи ногою, й спльовує набік.

– Тхі-гі-гі-і-іх! – аж вищить, сміючись, Павлик.

– Гоп-гоп! Та-та-та-та!.. Хе-хе-хе! втік, матері його мішок груш!.. Чий такий? – питає дід ще про якого-небудь меткого пустуна.

– Який? отой... найбільший? – перепитує Павлик і показує пальцем. – То ж тітчин Явдошин... Захарко.

– Ну й прудкий! як заєць.

– Він, дідусю, тютюн курить.

– Ов?.. А, який! – обурюється дід. – Вишпарити поганця! небезпременно вишпарити ремінякою. А, який! Тютюн... хм! А бігає здорово! Конем не доженеш. А-та-та-та! ач, як ушкварив! Треба, треба буде Явдосі сказати. Вишпарити брикуна, щоб не привчався казна до чого!..

– Він, дідусю, й гроші в матері краде на тютюн.

– Ов?.. А, який...

– Дідусю... піду й я до них...

– Ти?.. Хм...

(Далі буде)

Творимо своїми руками

Вироби з кабачків

Щеня і мишеня з кабачків

Щоб виготовити цих милих тваринок, вам потрібні: 2 кабачка, гострий ніж, морквина, оливки, зубочистки.

Хід роботи:

1. Відріжте нижню частину кабачка з хвостиком для тіла звірятка.
2. Відріжте верхню частину кабачка для мордочки.
3. З'єднайте 2 частини за допомогою зубочистки, сформувавши таким чином тіло і голову звірятка.
4. Для собаки виріжте вухка овальної форми зі шкірки кабачка, а вухка для мишеняти зробіть круглої форми.
5. Прикріпіть вухка мишеняти, зробивши в голові надрізи.
6. Прикріпіть вухка цуценяті за допомогою зубочисток.
7. Виріжте кола для очей мишеняти і цуценя з білої частини кабачка.
8. Розріжте 3 оливки навпіл.
9. Прикріпіть очки і носик звірятка за допомогою зубочисток.

10. Виріжте з моркви метелика і 2 квіточки.

11. Прикріпіть метелика – мишеняті, квіточки – на вухка цуценяткові за допомогою зубочисток.

Цуценятко і мишеня з кабачків готові!

Черепашка з кабачків

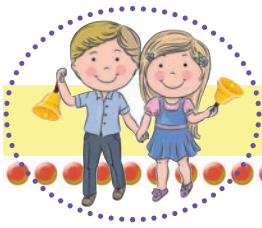
Для виготовлення цієї тварини вам знадобляться: половина білої капусти, кабачки, зубочистки, чорний перець горошок.

1. Відріжте голову й 4 лапки з кабачка.
2. Прикріпіть ці деталі зубочистками до капусти.
3. Поріжте кабачок на товсті кружечки.
4. Прикріпіть кружечки на панцир (капусту) за допомогою зубочисток.
5. Зробіть оченята черепашки з чорного перцю.

Черепашка з кабачків готова!

Підготувала Л. ДОРОШ

Карло КОЛЛОДІ

Пригоди Піноккіо

(Продовження з попереднього числа)

– О, як це чудово! – вигукнув Піноккіо, підстрибуючи від радості.

– Ти слухатимешся мене і робитимеш завжди те, що я тобі казатиму.

– Добре, добре, добре!

– Відзавтра, – додала Фея, – ти почнеш ходити до школи.

Піноккіо одразу трохи посмутнішав.

– Потім вибереш якесь ремесло або фах на свій смак.

Піноккіо зовсім споважнів.

– Що ти там бурчиш крізь зуби? – незадоволено спитала Фея.

– Я думаю... – тихо промимрив дерев'яний хлопчик, – що зараз уже, мабуть, пізно йти до школи.

– Ні, паночку. Запам'ятай раз і назавжди, що вчитися ніколи не пізно.

– Але я не хочу вчитися ніякого ремесла.

– Чому?

– Тому що працювати дуже стомлива справа.

– Мій синку, – сказала Фея. – Всі, хто так каже, зрештою опиняються у в'язниці або в лікарні. Май на увазі, що кожна людина, яка з'являється на світ, мусить щось робити, працювати. Біда тому, хто стає неробою! Неробство – це найтяжча хвороба, її треба вилікувати негайно, змалку. Коли хто виросте неробою, вилікувати того вже неможливо.

Ці слова дійшли до серця Піноккіо. Він рішуче підвів голову й сказав:

– Я вчитимуся, я працюватиму, я робитиму все, що ви мені накажете. Одне слово, жити лялькою мені набридло, я хочу стати таким, як усі діти. Ви ж обіцяли мені це, правда?

– Так, я пообіцяла. Тепер усе залежить від тебе.

XXVI. ПІНОККІО З ТОВАРИШАМИ ПО ШКОЛІ ЙДЕ НА БЕРЕГ МОРЯ, ЩОБ ПОБАЧИТИ АКУЛУ

Наступного дня, набравшись духу, Піноккіо пішов до школи.

Уявіть собі радість шибеників, коли до їхнього класу зайшов дерев'яний хлопчик! Знявся шалений регіт, який не вщухав ані на мить. Усі збиткувалися над ним: один виривав йому з рук ковпачок, другий смикав ззаду за куртку, третій тягся намалювати величезні вуса чорнилом йому під носом, а дехто навіть пробував прив'язати до його рук і ніг мотузочки, щоб змусити танцювати, як ляльку з театру.

Спершу Піноккіо майже не звертав уваги на ці витівки, але згодом терпець йому урвався, він повернувся до тих, хто найбільше допікав йому, і рішуче сказав:

– Слухайте, хлопці, я прийшов сюди не для того, щоб розважати вас, як клоун. Я поважаю інших і хочу, щоб і мене поважали.

– Молодець, чортеня! Сказано як по-писаному! – загорлали шибеники, зайшовшись нестримним реготом. Один з них, найнахабніший, простягнув руку, наміряючись схопити новачка за носа.

Але він не встиг цього зробити, бо Піноккіо з-під столу копнув нахабу черевиком по носі.

– Ой, які тверді ноги! – скрикнув хлопець, розтираючи долонею синець.

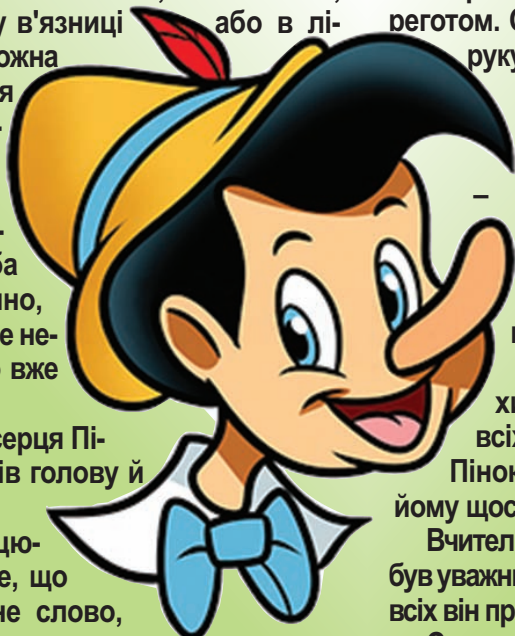
– А лікті які – ще твердіші за ноги! – гукнув інший, котрого Піноккіо штурхонував ліктем у живіт.

Так чи не так, але після цього самозахисту новачок здобув повагу і симпатії всіх хлопців у школі. Вони зразу полюбили Піноккіо, намагалися навперебій зробити йому щось приємне.

Вчитель теж не міг нахвалитись Піноккіо, такий він був уважний, старанний та розумний учень. Раніше за всіх він приходив до школи і йшов додому останній.

Єдиною вадою його було те, що він дуже заприятелював з найгіршими шибениками в школі, які уславилися тим, що не хотіли ані вчитися, ані взагалі робити щось корисне.

(Далі буде)

? Відгадай ?

Із постелі виліз лис і
промовив:
– Лисенята, де це відра та лопата?
Швидше, швидше, любі діти,
Слід пожежу загасити.

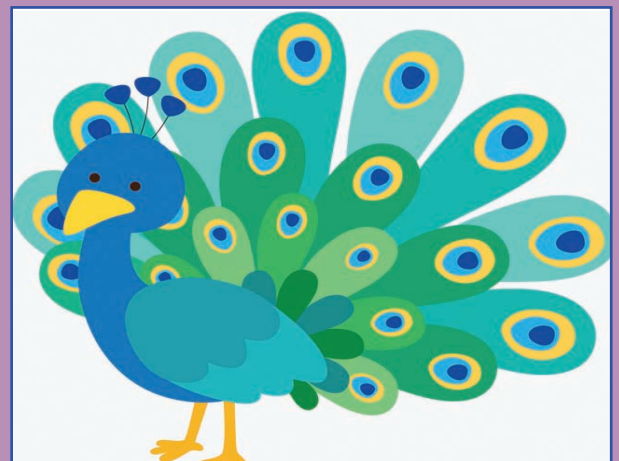
Розсміялася сорока:
– Що у вас там за морока?
Де пожежу бачить лис?
То фарбує ... ліс.
(чнїро)

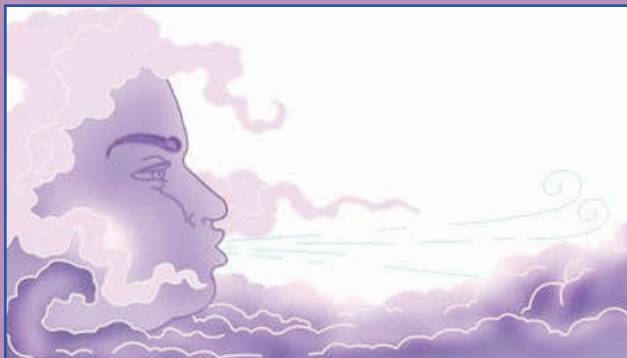
Він дізнається для нас
Про Китай і про Канзас,
Про найдовший в світі міст
Розповість нам...
(лїрлїж)

Без рук, без ніг,
На гору побіг.
Рукавом махнув –
Дерево зігнув.
(Вїтер)

Птах поважно походжає,
У хвості квітник ховає.
Як розпустить він хвоста –
Наче ружа зацвіла.
(ївїц)

Казки народів світу

Англійська казка

Бабусин дідусь

Минулої неділі рано-вранці, годині так о шостій вечора, я на всіх вітрилах плив через гори, коли це раптом зустрів двох вершників у кареті, котрі сиділи верхи на одному віслюку, і запитав їх, чи не знають вони, на котру годину призначене весілля Білла Хеннефорда, котрого відспівували вчора в нашій церкві.

Вони відповіли, що точно не знають, краще мені запитати про це бабусиною дідусю.

– А де мені його знайти? – запитав я.

– Дуже просто, – відповіли вони. – Він живе у цегляному будинку з дерев'яних колод, що стоїть осторонь серед шістдесяти точнісінько таких же.

– І справді, дуже просто, – погодився я.

– Простіше не буває, – відповіли вони.

І я пішов.

Бабусин дідусь був велетнем, і не просто велетнем, а велетнем із пляшки. Тільки щось, і він ліз у пляшку. Коли я прийшов, він, мабуть, щойно вискочив із пляшки.

– Як поживаєш? – запитав він мене.

– Дякую, дуже добре, – відповів я.

– Хочеш зі мною поспідати?

– Із превеликим задоволенням, – мовив я.

Він пригостив мене шматочком пива і келихом холодної телятини, а пес сидів під столом і підбирав осколки.

– Брись! – сказав я йому.

– За що? – обурився велетень. – Він учора вполював мені на вечерю зайця. Якщо не віриш, ходімо, я покажу тобі.

І він повів мене в сад. В одному кінці саду в гнізді сиділа лисиця і висиджувала орлині яйця. Посеред саду росла залізна яблуня, всипана стиглими грушами. А в іншому кінці в корзині сидів живий заєць, якого велетень з'їв учора на вечерю.

Повз нас пробіг олень, і я раптом пригадав, що у мене в кишені лежить лук.

Я зарядив його порохом і пустив стрілу. Вгору знялася зграя перепілок. Кажуть, я убив вісімнадцять штук, але напевне знаю, що тридцять шість, не рахуючи копченого лосося, котрий саме пролітав над містом. І я приготував з нього найкращий яблучний пиріг, який тільки вам доводилося коли-небудь куштувати.

Приходьте, я пригощу вас!

Як багато знаю я

Рухливо

Слова П. Воронька, музика Н. Шевченко

C F G7 C

A7 Dm G7 C

В ме - не

C G C

є кни - жок ба - га - то - і но - вень - кі, і ста - рі. Я пі -

Dm G7 C

ду до шко - ли з та - том, всі книж - ки від - дам сест - рі.

*В мене є книжок багато –
І новенькі, і старі.
Я піду до школи з татом,
Всі книжки віддам сестрі.*

*Хай вона сама читає
Про лисичку й журавля.
Хай вона, мала, узнає,
Як багато знаю я.*

Розклад уроків

Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер				
П'ятниця	Розклад дзвінків	1 урок: _____	2 урок: _____	3 урок: _____	4 урок: _____	5 урок: _____	6 урок: _____

Українські прикраси. НАМИСТО

(Сторінка народознавства)

Здається, необхідність хоч якось прикрасити себе і навколишній побут присутня у крові будь-якої людини.

Особливим символом влади і показником приналежності до відповідного суспільного класу часто виступали прикраси. Не всім відомо, що спочатку прикраси були тільки чоловічими. Тільки з часом вони трансформувалися в жіночий аксесуар. За часів стародавньої Русі існував цікавий обряд, який свідчить про неабияку важливість прикрас для наших попередників. Новонародженій дитині велося дарувати прикрасу, яка буде супроводжувати, оберігати і допомагати їй протягом усього життя. Отож, рішення, яку саме прикрасу і з якого матеріалу потрібно обрати, приймалося на сімейній раді.

Найпростішим варіантом аксесуару було намисто (буси). Його ще вважають найстаршою і найпоширенішою з жіночих нашійних прикрас на всій території України.

Для українських жінок намисто – це не просто прикраса. Довгий час його відносили до одних з найсильніших оберегів, надійним захистом від злих сил і недобрих людей.

Чи не найпоширенішим на всій Україні було коралове намисто. Червоні коралі на тлі української вишиванки – це неймовірна краса і вишуканість. Це дуже давнє намисто, яке так і не вийшло з української моди.

Коралове намисто

Коралі були різними за якістю, розміром, обробкою, кольоровими відтінками. За кольором вони були рожево-червоного, рожевого та рожево-сіруватого виду. Традиційно нанизували на шовковий шнурок намистини однієї форми, але різного розміру. Укладали коралі з більшим діаметром по середині, а з меншим – по краях.

Найпопулярнішим кольором намиста був черво-

ний. Саме він є кольором сміливості, відваги, любові, символізує невичерпну енергію та має властивість захищати від злих сил. Можливо саме тому вірили, що червоне коралове намисто було наділене магічними, благодійними та лікувальними властивостями. Коралі були не лише прикрасою, але й оберегом дівочої краси та здоров'я. Вказується, що того, хто носить червоне коралове намисто, ніякі чари чи вроки не беруть.

Бурштинове намисто

Українські жінки вірили, що бурштин приносить здоров'я і щастя, покращує колір обличчя. Частіше носили одну довгу й масивну низку бурштину в сполученні з кораловим намистом. Намистини вирізували гострим ножом круглої або гранчастої форми досить великого розміру. Нанизували на довгу нитку таким чином, щоб більші намистини знаходилися посередині, а менші – по краях. Укладали довгу низку, яка б сягала нижче середини грудей.

Перляні намиста, баламути

Перли та мушлі привозили до України із Середземномор'я і використовувалися для створення дорогих і престижних жіночих прикрас. З перлів виготовляли намиста. Мушлі нанизували на нитку або кріпили як підвіски. Намисто з шліфованих річкових перлів називали «баламути». В Україні баламути вважались диковинкою, тому ці прикраси були привілеєм лише найзаможніших панянок. Намисто з перламутру, яке було ознакою дівочої честі, часто прикрашало весільне вбрання молодої. Його передавалось у спадок від матері доньці. Через велику вартість цієї прикраси в деяких місцях існував звичай позичати баламути на весілля.

Більш дешевими були намиста із напівпрозорого та шаруватого скла. Дармовіси або світлячки складались з перламутрових намистин з дутого скла.

Підготувала Ольга Сенишин (Далі буде)

Розмалюй!

••• Дитяча енциклопедія •••

Чорні дірки

У багатьох фантастичних фільмах можна побачити епізод: космічний корабель мало не потрапляє в пастку, опинившись поблизу чорної дірки. Вона притягує до себе корабель зі страшною силою, і лише надзвичайна сміливість та героїзм космонавтів рятують їх від неминучої загибелі. Отже, що ж таке чорні дірки і чому їх вважають такими небезпечними?

Якщо не вдаватися в подробиці, чорні дірки – це зірки, у яких усе навпаки. Звичайні зірки (у тому числі – наше Сонце) випромінюють світло, а ці – навпаки, поглинають усе навколо себе. І планети, і зірки, і навіть світло. Чорні дірки – це ділянки простору, де гравітація така велика, що навіть важко собі уявити. Звідки ж вони беруться? Учені вважають, що спочатку чорні дірки були звичайними зірками – щоправда, надто великими. Але в якийсь момент вони почали дуже швидко стискатися. Унаслідок цього всі атоми, з яких складається зірка, «побігли» до її центру. Маса зірки при цьому не змінюється, а ось об'єм зменшується в мільйони разів! Щільність речовини такої зірки стає настільки великою, що навіть маленький (менший кубічного міліметра) її шматочок не зміг би підняти жоден механізм. Стівен Хокінг – один з найвідоміших дослідників чорних дірок – підрахував, що чорна дірка в один мільярд тонн (стільки може важити велика гора) мала б розмір нейтрона або протона.

У таких умовах через величезне збільшення гравітації колишня зірка перестає випромінювати світло і стає чорною діркою. Час і простір поблизу

неї змінюються, причому описати все те, що з ними діється, можуть тільки фізики й математики за допомогою довгезельних формул.

Та якщо чорні дірки не випромінюють світла, як же їх можна знайти? Для цього треба простежити за їхнім оточенням. Уперше астрономи відшукали чорну дірку, обстежуючи подвійні зірки (тобто такі, що обертаються навколо спільного центра). Одна зірка, що входила до такої системи, була звичайною, проте вчені звернули увагу на те, що її блиск якийсь дуже неспокійний. Своїми розрахунками вони довели, що поряд із нею знаходиться чорна дірка, яка забирає у зірки речовину. Перед тим як зникнути у чорній дірці, речовина дуже сильно розігрівалася, і якийсь час чорна дірка починала випромінювати енергію в рентгенівському діапазоні. Звичайні телескопи його не фіксували, а ось спеціально розроблені рентгенівські телескопи відразу ж показали дуже незвичну картину зіркового неба.

На сьогодні фахівцями зафіксоване місце розташування близько 20 масивних і близько 200 надмасивних чорних дірок. Крім того, було встановлено ще близько 220 місць, у яких, ймовірно, знаходяться ці об'єкти. На думку астрономів, чорні дірки містяться також у центрі більшості галактик. Тож, виходить, це явище у Всесвіті досить поширене.

Недавно вчені зробили ще одне відкриття: чорні дірки вміють «співати»! Тобто від них виходять звукові хвилі. Наприклад, такий об'єкт із сузір'я Персея (близько 250 мільйонів світлових років від Землі) постійно «муркоче» ноту, що відповідає сібемоль, причому на 57 октав нижче першої октави.

Пишаємося нашими дітьми!

**Мілан Даніел, 2 роки,
м. Клуж-Напока**

**Нора Даніел, 4.5 роки,
м. Клуж-Напока**

**Андрея Бойчук, 1 рік,
м. Клуж-Напока**

**Юстина-Марія Туци, 1 рік 10 місяців,
м. Бухарест**